

JONG NEDERLANDSCHE GEMEENSCHAP, organisatie, door Robrecht de Smet in 1931 opgericht om de Jong Vlaamsche Gemeenschap (z. aldaar) te vervangen.

Sedert 1926 had De Smet veel te doen met Albert van de Poel, ex-gandavensis van de vernederlandste universiteit, nauw betrokken bij de redactie van het weekblad Vlaanderen en in 1928 gedoctoreerd met Nationaliteit en Staat aan de universiteit van Nijmegen. De betrekkingen met Noordnederlanders

werden na zijn definitieve vestiging in Meerssen (Nederlands Limburg) uiteraard intenser: met Willem Goedhuys, G.H. vander Wielen, G.W. vander Horst, J.E. vande Poel, Jan Broekman, B.H. Vlekke e.a.

Het doel van de Jong Nederlandsche Gemeenschap was: door de bevrijding van Vlaanderen, door het herstel van de volmaakte natuurlijke Nederlandse volkseenheid, de vestiging van een Nederlandse volksstaat mogelijk maken. De Jong Nederlandsche Gemeenschap was het eerste, alle gewesten overkoepelend initiatief, ouder dan het Verdinaso en het Vlaamsch Nationaal Verbond, een organisatie waarbinnen een hechte samenwerking bestond tussen Noord en Zuid en waarbij priester De Smet het met niet-katholieken als G.H. vander Wielen, Willem Goedhuys en Jan Broekman heel goed kon vinden.

De Jong Nederlandsche Gemeenschap begon met onomwonden stelling te nemen tegen het Federaal Statuut van Herman Vos, hierin ook Pieter Geyl afwijzend. In maart 1932 verscheen het eerste nummer van het tijdschrift Volksorde. Het had een kortstondig en moeilijk bestaan (laatste nummer juni 1935).

De Jong Nederlandsche Gemeenschap had een aandeel in of organiseerde zelf in de lente van 1933 een soort volkshogeschoolwerk naar het voorbeeld van het Nederlandse Bakkeveen, een deelneming op ruime schaal uit het Zuiden aan de Willem van Oranjeherdenking te Delft op 17 april, het IJzerkamp te Sint-Michiels (Brugge) van 18 tot 22 augustus, de zangavonden aan de vooravond van de IJzerbedevaart te Diksmuide. Zelfs in 1935 werd nog een tocht naar Frans-Vlaanderen georganiseerd.

Invloed hiervan was onmiskenbaar aanwezig in het Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond, dat evolueerde tot het Algemeen Katholiek Dietsch Studentenverbond en zonder verbittering voortgang de stellingen van het Belgisch episcopaat te bestrijden (o.a. pater Van Opdenbosch s.j.); eveneens in de Dietsche Meisjesbeweging, het Algemeen Nederlands Verbond, in de Dietsche Bond en het Dietsch Studentenverbond.

Reeds de zomer van 1934 bracht voor de Jong Nederlandsche Gemeenschap de definitieve crisis. De samenwerking tussen Willem Goedhuys en Robrecht de Smet was verdwenen. Een langdurige correspondentie met de jonge Daniël Merlevede (vooropgezet door Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbonders en redacteuren, zoals Albert Catry van Jong Dietschland) bracht geen oplossing. De fusie tussen Vlaanderen en Jong Dietschland, sedert lang voorgestaan door Goedhuys, kwam er, onder voor kapelaan De Smet uiterst pijnlijke omstandigheden. Merlevede was van 1 tot 4 augustus 1934 te Meerssen. Het leidde toch tot zijn ontslag op 11 augustus en het jaar daarna, op 14 juli 1935, werd de Jong Nederlandsche Gemeenschap te Mechelen ontbonden.

„Wil men naderhand haar visie en plaats situeren, dan denke men aan de periode 1930-'35, met wat zich toen aan geestesstroming en machtsbestreven in Europa doorzette. Tegen die achtergrond zal men de opvattingen der Jong Nederlandsche Gemeenschap moeten zien in zake afwijzing van dictatuur, democratisch partijstelsel en parlementarisme; de afwijzing van de liberale, socia-

listische, marxistische en corporatieve staat; het opkomen voor gemeenschap en hiërarchie. Ongetwijfeld had de inspraak van jongeren uit het Dietsch Studentenverbond van die dagen ten deze een zeer bijzondere betekenis.” (David Merlevede)

LITERATUUR: Archief Robrecht de Smet, in het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven, Antwerpen; - *Correspondentie De Smet-Merlevede* (Gent); - M. van Schelvenhoeve (= M. Geerardyn), *Het Kompas van den Vlaming* (1929); - *Jong Nederlandsche Gemeenschap. Grondwet* (z.j.); - A. Thiel, *Het Belgisch Federalisme* (1931); - *Jong Nederlandsch Kompas. De JNG. Oorsprong. Grondslagen. Doel* (1932); - *Volkssorde* (tijdschrift van de beweging, 1932-'35); - J.H. Hulsmann, *De eenheid der Nederlandsche natie* (1933); - H.D. de Vries Reilingh, *De Volkshogeschool. Een sociografische studie van haar ontwikkelingsgang in verschillende landen en haar mogelijkheden voor de Nederlandse volksgemeenschap* (1945); - Kl. Hornung, *Der Jungdeutsche Orden* (1958); - D. Merlevede, *Robrecht de Smet en de Jong Nederlandsche Gemeenschap*, in *Huldeboek Robrecht de Smet* (1968, p. 110-125); - A.W. Willemsen, *Het Vlaams-nationalisme. De geschiedenis van de jaren 1914-1940* (1969, tweede uitgave, p. 245-246, 298, 311-313).

ROMAIN VANLANDSCHOOT